

НАДАНО ЧИННОСТІ ТА ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ №24 від 31 серпня 2023 року

ВСТУП

Дошкільна освіта – перша ланка в системі освіти України. Організація освітньої роботи в закладі дошкільної освіти здійснюється відповідно до Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Базового компонента дошкільної освіти (2012 р.), Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді, нового Санітарного регламенту для закладів дошкільної освіти (затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 № 234), інших нормативно-правових актів.

Метою дошкільної освіти є формування основ світогляду цілісної, життєво активної, гуманістично спрямованої особистості-громадянина демократичного суспільства, який у своїй життєдіяльності буде сповідувати національно-культурні, загальнолюдські та громадянські цінності.

Освітня програма «Дитина» побудована за лініями Базового компонента дошкільної освіти – Державного стандарту дошкільної освіти України (нова редакція). Тому звичні для педагогів розділи частково змінили свої назви та зміст. У програмі зміст освітньої роботи структурований за принципом інваріантності та варіативності.

Програма «Дитина» змістовно розподіляється на варіативну (вибіркову) та інваріантну (обов'язкову) частини.

До інваріантної входять такі розділи:

«Особистість дитини»	Вікові особливості психічного розвитку дітей дошкільного віку, а також зміст роботи із збереження і зміцнення здоров'я та забезпечення повноцінного фізичного розвитку дитини
«Мовлення дитини»	Розвиток мовлення, уміння спілкуватися, формулювати та висловлювати свої думки
«Дитина в соціумі»	Основи трудового виховання, взаємодія із суспільством та довколишнім світом (ознайомлення дітей із суспільним довкіллям та трудового виховання (формування навичок самообслуговування та доручення до господарсько-побутової праці).
«Гра дитини»	Гра як засіб самовираження і розвитку дитини. Ігри, які узагальнюють матеріал опрацьованих розділів та концентрують у собі різні види діяльності
«Дитина у природному довкіллі»	Природа та світ навколо нас, формування знань про природні явища та процеси на планеті Земля
«Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»	Сенсорний досвід та враження, як розвинути вміння розрізняти колір, величину та форму (формування у дітей логіко-математичних уявлень, розвитку конструктивних навичок, розширення уявлень про властивості та ознаки предметів).

«Дитина у світі культури»	Театралізована, образотворча, літературна та музична діяльність, які тісно переплітаються між собою та розвивають дитячу творчість
«Сім'я і дитячий садок», «Місточок до школи»	Взаємодія вихователів з батьками, підготовка вихованців до навчання у першому класі
«Діти з особливими освітніми потребами»	Організація роботи вихователів з дітьми, які потребують особливої уваги

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітню програму загальної середньої освіти I ступеня (початкова освіта) розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти затвердженого постановою Кабінету Міністрів України 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688), типових освітніх програм (наказ МОН України від 08.10.2019 № 1272 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти»), розробленою під керівництвом Р.Б. Шияна – Нова українська школа, затвердженою наказом МОН України від 12.08.2022 р. № 743.

Державного стандарту початкової освіти затвердженого постановою Кабінету Міністрів України 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688), типових освітніх програм (наказ МОН України від 08.10.2019 № 1273 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти»).

У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;

- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Освітня програма початкової освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти, подані в рамках освітніх галузей;
- перелік та пропонований зміст освітніх галузей, укладений за змістовими лініями;
- орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін тощо, зокрема їхньої інтеграції, а також логічної послідовності їхнього вивчення;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою.

СКЛАДОВА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1 -2 класу – 25 годин на тиждень; 4 клас – 25 годин на тиждень. *Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальним тижнем.* Повноцінність початкової освіти реалізується як інваріантної, так і варіативної складових.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу загальної середньої освіти I ступеня (далі – навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план початкової школи передбачає реалізацію освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти через структурування змісту початкової освіти на засадах інтегрованого підходу у навчанні. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, у 1-4 класах передбачено варіант навчального плану початкової школи з українською мовою навчання. Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів освітніх галузей.

На основі навчального плану заклад складає на кожен навчальний рік робочий навчальний план з конкретизацією варіативної складової, враховуючи особливості регіону та індивідуальні освітні потреби учнів. Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з відповідних бюджетів.

Освітню програму навчально-виховного комплексу для I ступеня укладено за сімома основними освітніми галузями.

Освітні галузі 1-4 класи НУШ:

Мовно-літературна (українська мова і англійська мова інтегрований курс «Я досліджую світ»)

Математична (математика)

Громадянська та історична, природнича, соціальна та здоров'язбережувальна технологічна («Я досліджую світ»)

Мистецька (інтегрований курс «Мистецтво»)

Інформатична (інформатика з 2 класу)

Фізична культура

Навчальний час, передбачений на варіативну складову може бути використаний на предмети інваріантної складової. Варіативна складова навчального плану закладу освіти визначається закладом загальної середньої освіти самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб здобувачів освіти, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах закладу освіти.

Варіативна складова навчального плану використовується на:

- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей,

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

- підсилення предметів інваріантної складової. У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем

самостійно. *Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником.* Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години;

Варіативність змісту початкової освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб здобувачів освіти, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

При визначенні гранично допустимого навантаження здобувачів освіти ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-х класах – 30 хвилин, у 2-4-х класах – 40 хвилин.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань закладу освіти. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів. Змістове наповнення предмета «Фізична культура» формується з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей здобувачів освіти, їх інтересів, матеріально-технічної бази, кадрового забезпечення.

Для недопущення перевантаження здобувачів освіти буде враховано їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). *За рішенням педагогічної ради при оцінюванні здобувачів освіти дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.*

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ) ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ, ВИЗНАЧЕНИХ ВІДПОВІДНИМ ДЕРЖАВНИМ СТАНДАРТОМ ЗАГАЛЬНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі.

Освітня програма (1- 3 класи) має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) **здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами**, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) **математична компетентність**, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;

4) **компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій**, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) **інноваційність**, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) **екологічна компетентність**, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) **інформаційно-комунікаційна компетентність**, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) **навчання впродовж життя**, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) **громадянські та соціальні компетентності**, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття

різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень;

та **наскрізних умінь**: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Результати навчання (4 клас) повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

Такі ключові компетентності, як вміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в здобувачів освіти здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Здобувачі освіти набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ НАВЧАННЯ ЗА ПРОГРАМОЮ

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти за інших умов.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Освітня програма початкової освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів освіти формульовального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів освіти не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання у початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється:

учнів 1 класів з усіх предметів інваріантної складової здійснюється вербально, відповідно методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 3-4-х класів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021р. № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4-х класів»;

- учнів 3-4 класів з усіх предметів інваріантної складової здійснюється рівнево, відповідно методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4-х класів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021р. № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4-х класів».

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

У 1 класі очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання:

- дослідницькі,
- інформаційні,
- мистецькі проекти,
- сюжетно-рольові ігри,
- інсценізації,
- моделювання,
- ситуаційні вправи,
- екскурсії,
- дитяче волонтерство тощо.

Основними формами організації освітнього процесу в 2-4 класах є:

- різні типи уроку,
- екскурсії,
- віртуальні подорожі,
- спектаклі,
- квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Інші освітні компоненти (за рішенням ЗЗСО)

Для недопущення перевантаження здобувачів освіти необхідно враховувати їх навчання в закладах іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). За рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів дозволяється враховувати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Освітня програма початкової освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми початкової освіти забезпечує формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності, а саме:

- здатність спілкуватися державною та іноземною мовами, висловлювати і захищати власні погляди;
- досліджувати ситуації і виокремлювати проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів;
- усвідомлювати розмаїття природи, взаємозв'язків її об'єктів та явищ, пояснювати роль природничих наук і техніки в житті людини;
- готовності використовувати інформаційно-комунікаційні технології у своїй діяльності, здатності до соціальної комунікації й активності;
- усвідомлювати почуття власної гідності, діяльності з урахуванням власних прав і свобод, поваги до прав і гідності інших осіб, протидію дискримінації та нерівному ставленню до особистості;
- володіти навичками підприємницької діяльності, загальнокультурної й екологічної грамотності, готовності до здорового способу життя.

А також всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Базова середня освіта – це другий рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає другому рівню Національної рамки кваліфікацій. Освітня програма навчально-виховного комплексу для II ступеня (базова середня освіта) розроблена згідно Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 та наказу МОН України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня». Освітня програма базової середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

- 5 клас: Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 року №898) за Типовою освітньою програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 року №235);

-6-9 класи: Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого постановою КМУ від 23.11. 2011 року №1392) за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступення (затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 405).

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладу складає: для 5 класу – 32 години на тиждень, для 6 класу – 32 година на тиждень, для 7 класу – 31 години на тиждень, для 8 класу – 31,5 години на тиждень, для 9 класу – 33 години на тиждень. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані (додаток).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову (передбачені обраним варіантом навчального плану Типової освітньої програми), сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Навчальний план закладу для II ступеня (5-7 класи) (базова середня освіта) складений відповідно наказу МОН України від 20.04.2018 № 405 (таблиця 1), (8-9 класи) (базова середня освіта) складений відповідно наказу МОН України від 20.04.2018 № 405 (таблиця 12)

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань закладу. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей здобувачів освіти, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій. Через варіативні модулі можуть реалізовуватись не лише окремі види спорту, а й ритміка, хореографія, пластика, фітнес тощо.

Для недопущення перевантаження учнів, за рішенням педагогічної ради вчителі фізичної культури та музичного мистецтва при оцінюванні повинні враховувати результати навчання учнів з відповідних предметів у позашкільних закладах.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та</p>

		<p>використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>

5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути</p>

	громадянська компетентності	<p>інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p>

		Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
--	--	---

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в здобувачів освіти уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях. Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртка.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
------------------------	-------------------------------

Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>

Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>
---	--

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо-предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. ***Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.***

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Навчальну програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури (українська мова, українська література, іноземна мова, зарубіжна література).

Суспільствознавство (історія України, всесвітня історія, основи правознавства).

Мистецтво (музичне мистецтво, образотворче мистецтво, мистецтво).

Математика (математика, алгебра, геометрія).

Природознавство (природознавство, біологія, географія, фізика, хімія).

Технології (трудове навчання, інформатика).

Здоров'я і фізична культура (основи здоров'я, фізична культура).

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей;
- комбінований урок,
- уроки-семінари,
- конференції,
- інтерактивні уроки,
- інтегровані уроки, відео-уроки тощо.

Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, форуми, спектаклі, брифінги, квести.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття, які також виконують функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

На основі освітньої програми складено навчальний план, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Структуру навчального року, графік шкільних канікул визначає заклад освіти відповідно до рекомендацій Міністерства освіти і науки України.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній

ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо-предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних, їх використання посилює пізнавальний інтерес здобувачів освіти до навчання, діти набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок здобувачів освіти, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу початкової освіти має передбачати досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма закладу початкової освіти, сформована на основі Типової освітньої програми, не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. **Її схвалює педагогічна рада закладу освіти та затверджує його директор.**

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті закладу освіти .

Структура освітньої програми

Розділ 1. Призначення закладу та засіб його реалізації .

Розділ 2. Опис «моделі» випускника закладу.

Розділ 3. Цілі та задачі освітнього процесу закладу.

Розділ 4. Особливості організації освітнього процесу та застосовуваних у ньому педагогічних технологій.

Розділ 5. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми.

Розділ 6. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми.

Розділ 1

Призначення закладу та засіб його реалізації

Девіз педагогічного колективу:

Заклад освіти – це простір життя дитини, тут вона не готується до життя, а живе. Наш заклад – це дружна родина, де діти пізнають світ, де вчитель та вихователь живе інтересами і проблемами дітей, допомагає їм їх вирішувати; де панує добро і злагода. Заклад – це стартовий майданчик для добрих справ, де педагоги прагнуть допомогти успішному зростанню кожної дитини.

Покликання закладу полягає в збереженні кращих традицій національно-патріотичного виховання, наповненні освітнього процесу здоров'язберігаючим життєдіяльним змістом, що відповідає швидкоплинним змінам у соціумі; створенні сприятливих умов розвитку для всіх дітей: обдарованих, творчих, тих, хто потребує особливих освітніх послуг, соціальної та/або інтелектуальної корекції. Заклад є соціокультурним, інтелектуальним центром громади мікрорайону, де впроваджуються демократичні партнерські стосунки у взаємовідносинах: учні – педагоги – батьки учнів – представники громадськості.

Найважливіше завдання сучасного закладу - розвивати творчі здібності здобувачів освіти, допомагати їм реалізовувати свої таланти. Всебічний і гармонійний розвиток особистості передбачає єдність її освіченості, вихованості, загального розвитку.

Тому перед нашим закладом стоїть **першочергове завдання – виконувати соціальне замовлення суспільства: забезпечувати випускників якісною освітою й свідомою мотивацією на навчання впродовж життя, створювати можливості для успішного професійного самовизначення.**

Основна мета розвитку закладу:

- створення умов для отримання кожним здобувачем освіти того рівня освіти, який відповідає його здібностям та індивідуальним особливостям;
- розвиток інтелектуальної, емоційної сфери дитини, формування його ціннісних орієнтирів, прищеплення навичок соціальної компетентності через включення кожної дитини в систему ранньої предметної орієнтації, професійного самовизначення;
- збереження кращих традицій національно-патріотичного та духовно-морального виховання;
- наповнення освітнього процесу здоров'язберігаючим життєдіяльним змістом, що відповідає швидкоплинним змінам у соціумі;
- створення сприятливих умов розвитку для всіх дітей: обдарованих, творчих, тих, хто потребує особливих освітніх послуг, соціальної та/або інтелектуальної корекції.

Засобом реалізації призначення закладу є освітня програма.

Освітні програми, які реалізовуватимуться в закладі, спрямовані на:

- розвиток у здобувачів освіти національної самосвідомості;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- формування потреби здобувачів освіти до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Освітня програма закладу

окреслює:

- підходи до планування й організації закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом;

визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в рамках навчальних планів
- очікувані результати навчання учнів;
- пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;
- форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти закладу складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Всього в навчально-виховному комплексі працює 17 педагогічних працівників. З них вищу освіту мають 13. 6 педагогічних працівників мають кваліфікаційну категорію «спеціаліст вищої категорії», 7 – «спеціаліст I категорії», та 4 – «спеціаліст».

Наш колектив – це педагогічні працівники, учні, батьки, громада, впевнені у собі, своїх силах, які володіють перспективним баченням того, яких змін заклад потребує сьогодні, готові до співпраці для спільного розв'язання проблем.

Ми ставимо за мету не просто йти в ногу з часом, а випереджати його. Це необхідна умова для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє.

Ми пишаємося нашими дітьми, усміхненими, радісними і захопленими, які кожного дня поспішають до закладу. Радіємо успіхам громади, впевнено рухаємося в завтрашній день своєї країни, щоб разом досягти успіху на шляху реформувань.

Генеральна мета: шляхом співпраці дітей, батьків, педагогічних працівників, громади, розуміючи, що кожен є самоцінною особистістю, через відкриті щирі стосунки, беззаперечне прийняття дитини, свободу і творчість учителя створити умови для гармонійного розвитку дитини.

Розділ 2.

Опис «моделі» випускника закладу.

Модель випускника початкової школи:

Наші діти – це люди нового покоління, іншого інформаційного суспільства. Ми бачимо, що поступово ключові освітні компетенції перетворюються в засоби розвитку особистих якостей й особистих значень здобувачів освіти. У Державному стандарті початкової освіти визначено 6 складових моделей компетентного випускника початкової школи: здоро'язбережувальна, соціальна, громадянська, загальнокультурна, компетентність з ІКТ та уміння вчитися.

Загальнокультурна компетентність, здобувач освіти:

- ✚ володіє первинними навичками, необхідними у повсякденному житті;
- ✚ формулює й висловлює свою точку зору та виявляє повагу до поглядів інших;
- ✚ дотримується правил і норм толерантної поведінки;
- ✚ усвідомлює мотиви поведінки в різних життєвих ситуаціях.

Уміння вчитися та компетентність з ІКТ:

- ✚ вміє переносити набуті знання в нестандартну ситуацію для розв'язання проблем;
- ✚ володіє основними засобами самоконтролю;
- ✚ вміє зосереджуватися й підтримувати увагу.
- ✚ працювати в сучасних інформаційних системах;

Соціальна та громадянська компетентність, здобувач освіти:

- ✚ вміє приймати рішення, робити вибір;
- ✚ вміє безконфліктно співіснувати в колективі;
- ✚ володіє системою знань про основні правила техніки безпеки ;
- ✚ вміє контролювати свою поведінку, оцінювати власне становище.

Здоров'язберезувальна компетентність, здобувач освіти:

- ✚ добре обізнаний з наслідками шкідливих звичок;
- ✚ бережливо ставиться до свого здоров'я;
- ✚ володіє гігієнічними навичками;
- ✚ прагне до фізичного розвитку;
- ✚ дотримується режиму дня.

Кожна дитина – особистість. А кожна особистість потребує творчого підходу, великого терпіння й любові від педагога. Лише з творчим підходом до справи є шанс розкрити й розвинути всі кращі сторони чутливої дитячої душі, творчого потенціалу дитини.

Основний очікуваний результат – готовність до навчання в базовій середній школі.

Модель випускника Нової української школи

Випускник Нової української школи, і навчально-виховного комплексу зокрема – це особистість, патріот та інноватор.

- ❖ Цілісна особистість, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення;
- ❖ Патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення;
- ❖ Інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, вчитися впродовж життя.

Освічені українці, всебічно розвинені, відповідальні громадяни і патріоти, здатні до інновацій – ось загальна формула, до якої прагне. Стоячи на порозі

великим змін, ми приймаємо їх і будуємо формулу «випускника» по максимуму, тому що віримо: ось хто поведе Україну в ХХІ століття.

Сучасний світ складний. Дитині недостатньо дати лише знання. Ще необхідно навчитися користуватися ними. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними установками учня, формують його життєві компетентності, необхідні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці.

Ключові компетентності – це ті якості, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування і які здатні забезпечити життєвий успіх молоді у суспільстві знань.

До ключових компетентностей, визначених Новою школою і педагогічною радою закладу належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей у навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної

поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень. Сучасний світ складний. Дитині недостатньо дати лише знання. Ще важливо навчити користуватися ними. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними орієнтирами учня, формують його життєві компетентності, потрібні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці.

Кожна дитина – неповторна, наділена від природи унікальними здібностями, талантами та можливостями. Місія нової української школи – допомогти розкрити та розвинути здібності, таланти і можливості кожної дитини на основі партнерства між учителем, учнем і батьками.

Ключові компетентності – ті, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування і які здатні забезпечити особисту реалізацію та життєвий успіх протягом усього життя.

Компетентний - означає знаючий, обізнаний у певній галузі.

Компетенція - коло питань, у яких особа має знання, досвід.

Усі перелічені компетентності однаково важливі й взаємопов'язані. Кожну з них діти набувають під час вивчення різних предметів на всіх етапах освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

- ❖ уміння читати і розуміти прочитане,
- ❖ уміння висловлювати думку усно і письмово,
- ❖ критичне мислення,
- ❖ здатність логічно обґрунтовувати позицію,
- ❖ виявляти ініціативу,
- ❖ творити,
- ❖ уміння вирішувати проблеми,
- ❖ оцінювати ризики та приймати рішення,
- ❖ уміння конструктивно керувати емоціями,
- ❖ застосовувати емоційний інтелект,
- ❖ здатність співпрацювати в команді.

Основою такої моделі є Концепція Нової української школи.

Основний очікуваний результат – готовність до навчання в профільній середній школі.

Розділ 3.

Цілі та задачі освітнього процесу закладу.

Навчально-виховний комплекс здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм двох ступенів освіти та Базового компоненту дошкільної освіти:

Засадами нового Базового компонента дошкільної освіти є:

- визнання самоцінності дошкільного дитинства, його особливої ролі в розвитку особистості;
- збереження дитячої субкультури;
- створення сприятливих умов для формування особистісної зрілості дитини, її базових якостей;
- пріоритет повноцінного проживання дитиною сьогодення у порівнянні з підготовкою до майбутнього етапу життя;
- повага до дитини, врахування індивідуального особистого досвіду дошкільника;
- компетентнісний підхід до розвитку особистості, збалансованість набутих знань, умінь, навичок, сформованих бажань, інтересів, намірів та особистісних якостей і вольової поведінки дитини;
- надання пріоритету соціально-моральному розвитку особистості, формування у дітей уміння узгоджувати особисті інтереси з колективними;
- формування у дітей цілісної, реалістичної картини світу, основ світогляду.

I ступінь – початкова загальна середня освіта (1-4 класи)

II ступінь – базова загальна середня освіта (5-9 класи)

Початкова освіта – це перший ступінь повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Базова загальна середня освіта - це другий ступінь повної загальної середньої освіти, який відповідає другому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою базової загальної середньої освіти є формування ключових компетентностей, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти: уміння вчитися, спілкуватися державною, рідною та іноземними мовами, математична і базові компетентності в галузі природознавства і техніки, інформаційно-комунікаційна, соціальна, громадянська, загальнокультурна, підприємницька і здоров'язбережувальна компетентності, готовність до вибору професії і реалізації шляхів подальшої освіти, що забезпечується інваріантною та варіативною складовою навчального плану, поглибленим вивченням окремих предметів за вибором здобувачів освіти.

Розділ 4.

Особливості організації освітнього процесу та застосовуваних у ньому педагогічних технологій.

Організація навчальної й позанавчальної діяльності здобувачів освіти спрямована на формування ключових компетентностей та забезпечує інтеграцію загальноосвітніх програм, виховних заходів, що дозволяє одержати запланований результат освіти – «модель» випускника.

Освітня програма реалізується через упровадження педагогічних технологій, орієнтованих на:

- всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб;
- формування цінностей;
- розвиток самостійності, творчості та допитливості;
- розвиток самостійності і креативності мислення;
- активізацію діяльності здобувачів освіти;
- формування комунікативної культури;
- відстеження індивідуального розвитку дитини.

Для реалізації освітньої програми використовуються види педагогічних технологій:

- **технології управління:**
- класно-урочна:

Основною формою є класно-урочна система. У закладі використовується гнучка структура уроку, що передбачає сукупність і взаємодію важливих

елементів та їх цілей на різних рівнях і в різноманітних поєднаннях, що призводить до інноваційних форм навчання. Разом з традиційними уроками різних типів (формування компетентностей, розвитку компетентностей, перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей, корекції основних компетентностей, комбінований урок) педагоги закладу застосовують інноваційні форми організації освітнього процесу (екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, дебати, дослідження, проектування, дослідницька діяльність тощо).

- **технології навчання:**

- традиційні технології навчання (бесіда, опитування тощо);
- індивідуальна робота;
- технології співпраці (робота в парах, трійках, групах);
- технології критичного мислення;
- технологія проектного навчання;
- технологія міжпредметної інтеграції;
- ігрові технології;
- інформаційно-комунікативні технології;

- **технології виховання:**

- рольова гра;
- позитивна оцінка;
- організація та проведення традиційних свят, конкурсів, фестивалів;
- театральні та концертні виступи;
- технологія підтримки;
- мозкові штурми.

- **методичні технології:**

- формування пізнавальних умінь (написання творів, виконання практичних і творчих робіт);
- формування комунікативних умінь (спілкування, розв'язання конфліктів);
- формування вмінь пошуку необхідної інформації (робота з бібліотечними ресурсами, медіатекою, Інтернет-ресурсами).

- **технології діагностики:**

- моніторинг участі здобувачів освіти в освітньому процесі (контроль поточної успішності, предметне тестування, олімпіади);
- психолого-педагогічний супровід учасників освітнього процесу.

- **технології, спрямовані на особистісно-орієнтоване, розвивальне навчання, індивідуалізацію:**

- проблемне навчання;	- ігрове навчання;
- диференційоване навчання;	- навчання у співпраці;
- особистісно-орієнтоване навчання;	- інформаційно-комунікаційні технології;
- інтерактивне навчання;	- здоров'язбережувальні технології;
- проектне навчання;	- портфоліо.
- дослідницьке навчання;	

Застосування сучасних освітніх технологій не відкидає традиційної методики викладання, а є складовою системи педагогічних технологій як

сукупності методів, методичних прийомів, форм організації навчальної діяльності, що забезпечують досягнення очікуваних результатів.

Педагогічні технології впроваджуються в освітній процес через освітні проекти:

<i>«Правова освіта, правове виховання»</i>
<i>«З Україною в серці»</i>
<i>«Щаслива дитина – щаслива країна»</i>
<i>«Демократичне врядування у школі»</i>
<i>“Подвір’я школи – територія нашого життя”</i>
<i>«Національно-патріотичне виховання»</i>

Розвиток творчих, інтелектуальних, організаторських, спортивних здібностей забезпечується в позанавчальний час в гуртках, музичній школі. Здобувачі освіти набувають досвіду громадянської активності, самоврядування, демократичного лідерства через діяльність шкільної організації «ТЕМП».

Розділ 5

Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

1. Оглядовий контроль

№ з/п	Дата	Об'єкт контролю	Предмет контролю	Мета контролю	Методи контролю	Узагальнення результатів	Виведення на рівень обговорення	Виконавець
1.	До 10.09	Розклад	-I ступеня; -II ступеня;	Оцінити відповідність розкладів саніт.-гігієнічним вимогам, навчальному плану, наявності навчальних приміщень, кадровому забезпеченню	- вивчення розкладів; - бесіди із заст. директора; - інспектування СЕС	Протокол Протокол Розклади	Засідання Ради закладу, засідання ПК, засідання ПР	Директор Заступник
	До 10.09	Розклад	- курси за вибором; - факультатив; - додатк. заняття					
2.	До 31.08	Готовність закладу до нового навчального року	- навч. кабінети; - спорт. кімната; - їдальня; - майстерня; - бібліотека	Визначити стан готовності навчальних кабінетів до нового навчального року	Спостереження, бесіда із роб. з обслуговування, вчит. – предметн., робота з документ	Акт	НД	Відповідальні за кабінети та навчальні приміщення
3.	Жовтень, березень	Відповідність навчальних кабінетів та приміщень санітарним нормам	- навчальні кабінети; - спорт. кімната; - майстерня;	Визначити відповідність стану навчальних кабінетів, майстерні, спорт. кімнати саніт.-гігієнічним вимогам, наявність необхідного навч.-дидакт. забезпечення, паспорту кабінету	Огляд навчальних кабінетів, бесіди, робота з документацією	Довідка	НД	Відповідальні за кабінети, адміністрація
4.	Жовтень	Робота педколективу закладу над єдиною методичною темою	- вчителі-предметники; - ШМО	Визначити наявність внутрішкільного розуміння актуальності цього питання	Анкетування	Довідка	НПД МО	Заступник
5.	Листопад-лютий	Впровадження інновацій	- ефективність використання інновацій; - методичне забезпечення освітнього процесу	Проведення теоретичної підготовки для розв'язання проблем	Спостереження на уроках	Протокол	МО	Адміністрація

2. Загальношкільний контроль

<i>Вид контролю</i>	<i>Питання контролю</i>	<i>Методи контролю</i>	<i>Виконавці, відповідальні</i>	<i>Узагальнення результатів</i>	<i>Виведення результатів на рівень обговорення</i>	<i>Відмітка про виконання</i>
Щоденний (поточний)	<ul style="list-style-type: none"> - організація та проведення позашкільних, загальношкільних заходів; - виконання правил внутрішкільного розпорядку, статутних вимог вчителями, учнями, батьками; - саніт.-гігієніч. стан закладу, територій; - робота класів на закріпленій території; - заміщення уроків вчителями; - організація початку робоч. дня, уроків; - наявність поурочного планування 	<ul style="list-style-type: none"> - вивчення графіків загальношкільних заходів; - відвідування заходів; - бесіди з учнями, батьками; - відвідування уроків; - робота з класними журналами; - бесіди з класними керівниками; - бесіди з вчителями- предметниками; - графіки чергування 	Черговий адміністратор Голова ПК	Запис КК Наради ПД, Виробничі наради	НПД	
Щотижневий	Робота бібліотеки закладу: 1) дотримання графіку роботи; 2) наявність читачів; 3) робота постійнодіючих виставок; 4) проведення урочн. та позауроч. заходів	<ul style="list-style-type: none"> - відвідування бібліотеки; - спостереження; - робота з документацією. 		Запис КК Наради ПД	НПД	
	Робота гуртків, факультативів, курсів за вибором: 1) наявність та кількість учнів на заняттях; 2) ведення документації 3) дотримання розкладу	<ul style="list-style-type: none"> - спостереження; - вивчення журналів; - відвідування занять 	Заступник	Запис у журналах		
	Чергування вчителів по закладу: - наявність графіка; - наявність вчителів на закріплених постах (відповідно до графіку); - наявність контролю з боку вчителів-	<ul style="list-style-type: none"> - спостереження - спостереження - перевірка журналів 	Черговий адміністратор, голова ПК Заступник Черговий	Запис КК Затвердження графіка Наради ПД Записи в	НПД	

	<p>предметників за відвідуванням учнями занять;</p> <ul style="list-style-type: none"> - наявність поточних оцінок та записів з боку вчителів в щоденниках учнів; - зовнішній вигляд учнів 	<ul style="list-style-type: none"> - експрес-перевірки щоденників; - записи в щоденниках - бесіди з класними керівниками, учнями, батьками 	<p>адміністратор Черговий адміністратор</p>	<p>класних журналах, записи в щоденниках учнів; Виробнича нарада</p>		
Щомісячний	<p>Виконання навчальних програм Виконання навчальних програм варіативної складової Проведення тематичної атестації учнів Заняття з учнями, які навчаються на початковому рівні Нормативність оцінювання учнів Виконання управлінських рішень Виконання внутрішкільних графіків</p>	<ul style="list-style-type: none"> - відвідування уроків, занять - вивчення записів у класних журналах; - бесіди з вчителями, керівниками ШМО - відвідування уроків; - вивчення записів у журналах. - бесіди з кл. керівниками; - бесіди з учнями; - перевірка журналів - перевірка журналів; - контроль книги наказів; - спостереження; - що зроблено (аналіз) 	<p>Адміністрація Голова ПК</p>	<p>Протоколи самоекспертизи Протоколи самоекспертизи Графік Народи ПД</p>	НПД	
Щосеместровий	<ul style="list-style-type: none"> - виконання навчальних програм; - проведення тематичних атестацій; - нормативність оцінювання; - навчальні досягнення учнів у класах; - підсумки відвідування учнями занять; - виконання варіативних складових навчальних планів; - контроль перевірки зошитів та проведення лабораторних, контрольних, практичних робіт, екскурсій; - техніка читання учнів 2-4 класів 	<ul style="list-style-type: none"> - вивчення матеріалів само- та взаємоекспертизи; - сумісна експертиза - проведення контролю читання з учнями; - бесіди з вчителями та учнями 	<p>Адміністрація відповідно до функціональних обов'язків</p>	<p>I семестр – НПД II семестр – довідка Рік – наказ I семестр – довідка II семестр - наказ</p>	НПД	

3. Класно-узагальнюючий контроль

<i>№ п/п</i>	<i>Об'єкт контролю</i>	<i>Предмет контролю</i>	<i>Методи контролю</i>	<i>Термін виконання</i>	<i>Узагальнення матеріалів</i>	<i>Виведення на рівень обговорення</i>	<i>Відповідальний за виконання</i>
1.	Мета: вивчити стан справ в 1, 5-х класах – адаптація здобувачів освіти в класі та в закладі, створення умов для розвитку індивідуальних здібностей дитини						
	1, 5 – і класи:	- психологічний клімат; - організація виховної роботи; - засвоєння навчального матеріалу; - позакласні заходи	- відвідування уроків, позакласних заходів; - техніка читання; - відвідування батьківських зборів;	Вересень-листопад	Довідка Наказ Довідка	НПД	Директор Заступник Практичний психолог

4. Персональний контроль

4.1. Учні, які навчаються на високому рівні

<i>№ п/п</i>	<i>Об'єкт контролю</i>	<i>Предмет контролю</i>	<i>Методи контролю</i>	<i>Термін виконання</i>	<i>Узагальнення матеріалів</i>	<i>Виведення на рівень обговорення</i>	<i>Виконавець</i>
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Учні 9 класу-претенденти на свідоцтво з відзнакою	Визначаються протягом навчального року	- спостереження за учнями; - бесіди з учнями, батьками, вчителями-предметниками; - розгляд кандидатур-претендентів; - моніторинг участі в позакласних заходах учнів-претендентів; - аналіз успішності за II семестр, рік, ДПА (9 кл.)	Грудень - травень Жовтень-червень	Подання списків класним керівником. Обговорення кандидатур Аналіз успішності за I семестр, II семестр. Заповнення таблиця успішності	НД Спільне засідання педради та Ради. Прийняття рішення педради та Ради про нагородження.	Кл. керівник Заступник

4.2. Педкадри

<i>№ з/п</i>	<i>Об`єкт контролю</i>	<i>Предмет контролю</i>	<i>Методи контролю</i>	<i>Термін виконання</i>	<i>Узагальнення матеріалів</i>	<i>Виведення на рівень обговорення</i>	<i>Виконавець</i>
1.	Вчителі-предметники, які потребують допомоги	- ведення шкільної документації; - наявність системи контролю за відвідуванням учнями занять - участь в роботі над методичн. темою;	- спостереження; - бесіда; - робота з документами - відвідування уроків; - вивчення поурочного планування	Упродовж року Упродовж року Упродовж року	Протокол експертизи, КК Протокол Довідка Атестаційні листи Довідка	НПД, засідання ШМО Засідання атестаційної комісії	Заступник Директор Заступник атестаційна комісія Директор
2.	Молоді вчителі	- наявність поурочного планування;	- спостереження; - бесіда;	Упродовж року			
3.	Вчителі, які атестуються	- ведення шкільної документації; - наявність системи контролю та обліку знань учнів; - участь в роботі над методичною темою; - рівень володіння основами ведення свого предмету; - вивчення досвіду роботи вчителів, відповідно до категорій, на які вони атестуються; - наявність плану роботи; - ведення ділової документації; - проведення занять з учнями	- аналіз к/р; - робота з документами - бесіда; - відвідування та аналіз уроків; - анкетування учнів - бесіда з дітьми, батьками, вчителями; - перевірка документації; - відвідування занять; - вивчення плану роботи; - спостереження				

5. Фронтальний контроль

<i>№ з/п</i>	<i>Об`єкт контролю</i>	<i>Предмет контролю</i>	<i>Методи контролю</i>	<i>Термін виконання</i>	<i>Узагальнення матеріалів</i>	<i>Виведення на рівень обговорення</i>	<i>Виконавець</i>	<i>Відмітка про виконання</i>
1.	Школа I ступеня Українська мова Школа II ступеня Іноземна мова(англ..) (5-9 кл.)	- рівень навчальних досягнень учнів; - предметні компетенції учнів;	- робота з документацією; - відвідування уроків; - співбесіди з вчителями; - перевірка зошитів;	I семестр	Довідка Наказ	НПД	Адміністрація	
	Школа I ступеня Мистецтво (1-3 кл) Школа II ступеня Фізична культура (5-9 класи)	-результативність навчально-виховного процесу з предмету, що контролюється	- вивчення поурочного та календарного планування; - проведення к/р; - спостереження; - анкетування вчителів; - анкетування учнів	II семестр	Довідка Наказ	НПД	Адміністрація	
	1. Методика викладання	- потенціал творчої активності учителя на уроках	- відвідування уроків; - співбесіди з вчителями; - вивчення документації	Упродовж року	Запис КК Усна доповідь	НПД	Адміністрація	
	2. Уміння учнів	- ступінь зацікавленості учнів - здатність учнів виходити за рамки стереотипів та алгоритмів	- анкетування; - проведення к/р; - перевірка зошитів; - моніторинг результатів тематичних атестацій	Упродовж року	Усна доповідь	НПД	Адміністрація	
3. Майстерність учителя	- чи сприяє робота з предметом загальному	- бесіда; - відвідування та аналіз уроків;	Вересень-березень	Запис КК Усна доповідь	НПД	Заступник директора		

		методичному росту вчителя	- вивчення поурочного та календарного пла- нування					
	4.Психолого- педагогічна підготовка	- знання психологічних закономірностей навчання, виховання та розвитку дітей	- бесіда; - відвідування та аналіз уроків; -вивчення поурочного та календарного планування	Вересень- березень	Усна доповідь	НПД		

Розділ 6
Програмно-методичне забезпечення освітньої програми
Перелік навчальних програм
I ступінь

1 клас

Предмет	Програма
Навчання грамоти Іноземна мова (анг.) Математика Я досліджую світ Трудове навчання Музичне мистецтво, Образотворче мистецтво Фізична культура	Типова освітня програма (наказ МОН України від 08.10.2019 № 1272 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти»), за <i>Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Шияна Р. Б.,;</i>

2 клас

Предмет	Програма
Навчання грамоти Іноземна мова (анг.) Математика Я досліджую світ Трудове навчання Музичне мистецтво, Образотворче мистецтво Фізична культура	Типова освітня програма (наказ МОН України від 08.10.2019 № 1272 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти»), за <i>Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Шияна Р. Б.,;</i>

3 клас

Предмет	Програма
Українська мова Іноземна мова (анг.) Математика Я досліджую світ Трудове навчання Музичне мистецтво, Образотворче мистецтво Фізична культура	Типова освітня програма (наказ МОН України від 08.10.2019 № 1273 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти»), за <i>Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Шияна Р. Б.,;</i>

4 клас

Предмет	Програма
Українська мова Іноземна мова (анг.) Математика Я досліджую світ Трудове навчання Музичне мистецтво, Образотворче мистецтво Фізична культура	Типова освітня програма (наказ МОН України від 08.10.2019 № 1273 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти»), за <i>Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Шияна Р. Б.,;</i>

II ступінь

5 клас

<i>Предмет</i>	<i>Програма</i>
Укр. мова	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 19.02.2021 р. №235
Укр. література	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 19.02.2021 р. №235
Математика	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 19.02.2021 р. №235
Зарубіжна література	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 19.02.2021 р. №235
Іноземна мова (англ.)	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 19.02.2021 р. №235
Природознавство	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 19.02.2021 р. №235
Історія України.	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 19.02.2021 р. №235
Трудове навчання	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 19.02.2021 р. №235
Основи здоров'я	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 19.02.2021 р. №235
Інформатика	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 19.02.2021 р. №235
Фізична культура	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 19.02.2021 р. №235
Музичне мистецтво Образотворче мистецтво	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 19.02.2021 р. №235

6 клас

<i>Предмет</i>	<i>Програма</i>
Укр. мова	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Укр. література	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Математика	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Зарубіжна література	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Іноземна мова (англ.)	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Біологія	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Географія	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Історія України. Всесвітня історія.	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Трудове навчання	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Основи здоров'я	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Інформатика	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Фізична культура	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Музичне мистецтво Образотворче мистецтво	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405

7 клас

<i>Предмет</i>	<i>Програма</i>
Укр. мова	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Укр. література	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Алгебра	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Геометрія	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Зарубіжна література	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Іноземна мова (англ.)	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Біологія	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Географія	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Хімія	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Фізика	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Історія України	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Всесвітня історія	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Трудове навчання	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Основи здоров'я	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405

Інформатика	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Фізична культура	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Музичне мистецтво Образотворче мистецтво	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405

8 клас

<i>Предмет</i>	<i>Програма</i>
Укр. мова	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Укр. література	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Алгебра	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Геометрія	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Зарубіжна література	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Іноземна мова (англ.)	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Біологія	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Географія	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Хімія	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Фізика	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405

Історія України	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Всесвітня історія	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Трудове навчання	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Основи здоров'я	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Інформатика	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Фізична культура	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Мистецтво	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405

9 клас

Предмет	Програма
Укр. мова	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Укр. література	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Алгебра	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Геометрія	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Зарубіжна література	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Іноземна мова	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405

Біологія	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Географія	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Хімія	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Фізика	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Історія України	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Всесвітня історія	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Правознавство	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Трудове навчання	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Основи здоров'я	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Інформатика	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405
Фізична культура	Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 р. №405

